

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-484/23-E

Název	Střední odborné učiliště včelařské - Včelařské vzdělávací centrum, o. p. s.
Sídlo	Slatiňanská 135, 538 25 Nasavrky
E-mail	info@souvnasavrky.cz
IČO	25 946 901
Identifikátor	650 004 833
Právní forma	obecně prospěšná společnost
Zastupující	Josef Lojda
Zřizovatel	Ministerstvo zemědělství ČR, Těšnov 17, 117 05 Praha 1 – Nové město Český svaz včelařů, o. s., Křemencova 8, 115 24 Praha 1
Místo inspekční činnosti	Slatiňanská 135, 538 25 Nasavrky Slatiňanská 277, 538 25 Nasavrky Severní 194, Nasavrky
Inspekční činnost na místě	1. a 2. 4. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Střední odborné učiliště včelařské - Včelařské vzdělávací centrum, o. p. s. (dále jen „škola“) je obecně prospěšnou společností s nadregionální (celorepublikovou) působností založenou Ministerstvem zemědělství České republiky a Českým svazem včelařů. Vykonává činnosti střední školy, domova mládeže a školní jídelny. Mezi zřizovatelem stanovené další okruhy působnosti patří provozování a organizování mimoškolní činnosti dětí a mládeže v oboru včelařství, vzdělávání dospělých, organizování a zajišťování vzdělávací a kulturně výchovné činnosti. Škola a školní jídelna sídlí ve starší opravené budově, v její přístavbě se nachází velký konferenční sál (pro 150 posluchačů) a zázemí pro výuku odborného výcviku. Domov mládeže a prodejna včelařských potřeb jsou umístěny v samostatné sousední budově. Do budov je umožněn bezbariérový přístup. Součástí areálu je arboretum a provozně-výstavní budovy.

Školu navštěvovalo ke dni inspekční činnosti v osmi třídách 215 žáků dálkové formy vzdělávání oboru středního vzdělání s výučním listem *41-51-H/02 Včelař*. V rejstříku škol a školských zařízení zapsaná denní forma vzdělávání tohoto oboru vzdělání nebyla v posledních školních letech z důvodu nízkého zájmu otevřena. Nejvyšší povolený počet žáků školy byl naplněn na více než 80 %. Ve škole nebyli žáci, kteří by vykazovali speciální vzdělávací potřeby. V domově mládeže bývají ubytováni žáci ve dnech konzultací (obvykle od pátku do neděle) do nejvyššího povoleného počtu 80 ubytovaných žáků. V případě potřeby ubytování dalších žáků jsou využívány ubytovací kapacity srovnatelné kvality v obci.

Zvláštností školy je velké věkové rozmezí žáků od přibližně 20 let do 80 let. Široká je také škála vstupního vzdělání žáků od středního vzdělání zakončeného závěrečnou zkouškou přes žáky, kteří získali maturitní zkoušku, a žáky, kteří mají vysokoškolské vzdělání s akademickými tituly. Vzdělávání je převážně realizováno o víkendech, s ohledem na dálkovou formu vzdělávání jsou základem konzultace.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Prostorové podmínky výuky jsou velmi dobré. Mimo základní materiálně technické vybavení (učební pomůcky, nástroje, stroje, zařízení) pro výuku odborných předmětů a pro výuku odborného výcviku škola využívá několik svých specializovaných pracovišť jak v místě ředitelství, tak na odloučených pracovištích (stáčírna medu, těžení vosku a výroba mezistěn, truhlářská dílna). K možnosti porovnání různých technologií při zpracování včelích produktů byla vybudována „výcviková hala“. V rámci prezentace obdobně zaměřených firem a výrobců jsou vystaveny rozsáhlé ukázky sortimentu aktuálních výrobků na trhu (včetně funkčního „*apidomku*“). Pro výuku předmětů *nemoci a škůdci včel* a *včelí produkty* slouží nově vybavená laboratoř. Dále je využíváno 11 včelnic školy (přibližně 400 včelstev) umístěných ve volné přírodě v okolí Nasavrku. Na třech stanovištích byly vybudovány pevné včelíny se zázemím pro konání odborného výcviku za nepříznivého počasí. Přímě v areálu školy je udržováno arboretum včelařsky významných rostlin, které slouží nejen žákům při výuce, ale je přístupné i veřejnosti. Žáci využívají dobře vybavenou studovnu s odbornými učebnicemi a odbornými publikacemi.

Učitelé postupně tvoří vlastní interaktivní učební a názorné materiály nebo pracovní listy. Tím systémově řeší absenci vhodných učebnic, které by vyhovovaly potřebám žáků dálkového studia i potřebám školního vzdělávacího programu. Učitelé poskytují žákům k samostudiu prezentace a další vzdělávací materiály. Ředitel školy spolu se zástupkyní

vytyčuje cíle a vize, jejichž plněním dále rozvíjí možnosti lepšího naplňování profilu absolventů. Spolupracuje se správní radou, která schvaluje zásadní rozhodnutí školy a výroční zprávy. Pravidelně se konají také jednání s dozorčí radou. Kontrolní činnost školy je rozdělena mezi ředitele a zástupkyni. Hospitace v pedagogickém procesu probíhají včetně předávání podnětů pro zlepšení výuky. Jejich zvýšení by přispělo k rychlejší adaptaci a začlenění nových učitelů do systému školní výuky. Škola spolupracuje s řadou místních odborných škol a několika zahraničními.

V průběhu školního roku se na pedagogické činnosti podílelo 20 pedagogických pracovníků školy (učitelé, vychovatelé), z nichž je řada externích odborníků v problematice včelařství (např. přednášející z Českého svazu včelařů), kteří každý rok procházejí školeními a přednáškami ve své odbornosti. Jejich pracovní úvazky vycházejí z potřeb zajištění vzdělávání v jednotlivých předmětech v souladu se školním vzdělávacím programem. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků k aktualizaci a inovaci dosavadních znalostí a dovedností v souladu s potřebami výuky. Malý počet učitelů na hlavní pracovní poměr (pět) neumožňuje více rozdělit ostatní pedagogické práce související se vzděláváním, je tak nadále důležitým omezujícím faktorem rozvoje vzdělávání.

Pro ubytování žáků škola provozuje domov mládeže s dvou až třílůžkovými pokoji se sociálním zařízením. V dalších účelně vybavených prostorách nabízí žákům zázemí pro aktivní využívání volného času a další sebevzdělávání. K dispozici je posilovna a hřiště s umělým povrchem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při vzdělávání byly vyučujícími použity různé metody a formy práce. Nejčastěji byla zaznamenána frontální forma práce kombinovaná s otevřenou diskuzí vztahující se k problematice probíraného tématu. Učitelé při výuce využívali názorné učební pomůcky a vlastní prezentace nebo učební texty. Vzdělávání probíhalo v příjemné atmosféře, žáci s vyučujícími výrazně spolupracovali, ochotně a spontánně se zapojovali do výuky, řešili připravené problémové situace. Učitelé obvykle řízeným dialogem podněcovali žáky k vyjádření názorů k probíranému tématu, často vycházeli z jejich životních a profesních zkušeností, rovněž se odkazovali na odbornou literaturu. Případné nevýhody prezentačních forem výkladu eliminovali žáci sami velmi častými konkrétními dotazy, na základě kterých vznikaly spontánní debaty. Žáci žádali o vysvětlení praktických problémů nebo teoretické informace kriticky konfrontovali s vlastními zkušenostmi. Zaznamenán byl obvykle aktivní přístup pedagoga k žákům podle individuálních žákovských potřeb a vhodné instruktážní ukázky. Žáci byli motivováni, využívali své dosavadní životní praktické dovednosti a zkušenosti. Měli odpovídající odborné znalosti. Výuka probíhala bez odborných nedostatků a s potřebnou materiální podporou. Velmi ceněným přínosem je širší prezentovaného přístupu učitelů k probírané odborné problematice, kdy jsou žákům v co nejširší míře prezentovány v praxi uplatňované postupy a metodiky s tím, aby se v praxi sami rozhodli, co jim bude vyhovovat.

Domov mládeže vytváří pro ubytované žáky příznivé prostředí k plnohodnotnému využívání volného času. Činnost odpovídá podmínkám a zejména jejich věkovému složení. Vzhledem k různosti zájmů ubytovaných jsou činnosti výsledkem individuálního rozhodnutí každého ubytovaného žáka.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Žáci se ve škole vzdělávají hlavně z vlastního zájmu, a tak jejich motivace je převážně velmi vysoká. Zájem uchazečů o studium je výraznou zpětnou vazbou o správnosti fungování školy i prezentací výsledků. Návrhy ke zlepšení nebo výukové problémy řeší žáci většinou přímo v součinnosti s třídní učitelkou. Na konci loňského školního roku prospělo s vyznamenáním téměř 92 % žáků, tři žáci ukončili předčasně studium z osobních důvodů. Velmi dobrých výsledků dosahují žáci také při závěrečných zkouškách. Z 57 žáků konajících závěrečné zkoušky ve školním roce 2021/2022 prospělo 60 % s vyznamenáním, ostatní prospěli. Součástí zkoušky je obhajoba samostatné odborné práce podle *Jednotného zadání závěrečné zkoušky*. Závěrečné práce předcházejících absolventů jsou využívány jako pomůcky nebo studijní materiály v dalším vzdělávání.

Škola kromě vzdělávání v dálkové formě studia provozuje rozsáhlou doplňkovou činnost, kterou získává 40 % finančních prostředků na provoz. Organizuje profesní rekvalifikační kurzy *Chovatel včel* a *Zpracovatel včelích produktů*, komerční školicí a vzdělávací činnost např. praktický kurz *Včelaření od A do Z*, *Kurz chovu včelích matek*, kurzy řemesel, prodej včelařských produktů a výrobků ve vlastní prodejně, hostinskou činnost. Ve škole jsou realizovány ve spolupráci s Českým svazem včelařů vzdělávací kurzy pro učitele včelařství, kteří dále působí jako lektoři v daném oboru. Probíhá aktivní spolupráce (např. výměnné exkurze) s odborníky z Polska a Slovinska. Veřejnosti se škola prezentuje také účastí na odborných výstavách a veletrzích (např. *Natura Viva*, *Zahrada Čech*) a pořádáním vlastních popularizačních výstav.

Závěry

Vývoj školy

- Další zlepšení velmi dobrých materiálních podmínek vzdělávání,
- zakoupení pozemků a vybudování nových výukových prostorů (včelínů) pro výcvik přímé práce žáků se včelami.

Silné stránky

- Většina učitelů jsou odborníci z praxe, kteří výrazně obohacují učivo vlastními zkušenostmi z dané oblasti a aktuálními trendy,
- velmi dobré materiální podmínky, žákům jsou poskytovány ucelené řady vypracovaných učebních textů a prezentací k výuce,
- rozsah prezentovaných přístupů k odborné tematice umožňuje žákům vytvořit si široké znalosti o možnostech oboru,
- vnitřní motivace žáků a zájem o výuku mají pozitivní vliv na velmi dobré výsledky průběžného hodnocení žáků i závěrečných zkoušek.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nižší frekvence poskytování zpětné vazby učitelům.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- V rámci kontrolní činnosti poskytovat učitelům častější formativní zpětnou vazbu.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 30. 3. 2023
2. Školní vzdělávací program; Školní vzdělávací program domova mládeže, aktuální znění
3. Školní řád; Vnitřní řád domova mládeže, aktuální znění
4. Rozvrh konzultací, školní rok 2022/2023
5. Kontrolní činnost; Hospitační záznamy, školní rok 2022/2023
6. Výroční zpráva za školní rok 2021/2022
7. Zápisy pedagogické rady za školní rok 2022/2023
8. Personální dokumentace (výběr)
9. Doklady o ukončování vzdělávání žáků závěrečnou zkouškou v roce 2022
10. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-306/17-E, ze dne 17. 5. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Jan Černý, školní inspektor

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Ing. Jiří Zígal, odborník na včelařství

V Pardubicích 24. 4. 2023